

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Ghenadie Nicolaev și Nadejda Toma,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Talambuța Leonid în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Chiriac Ivan Ivan, născut la 18 septembrie 1981, originar din Federația Rusă și domiciliat în mun. Chișinău, str. Toma Ciorbă 10.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.12.2011 – 18.11.2013;

Instanța de apel: 15.01.2014 – 02.10.2014;

Instanța de recurs: 23.12.2014 – 04.02.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 18 noiembrie 2013, Chiriac I. a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal și liberarea lui de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond, *în fapt*, a constatat că, la 30 martie 2011, în cadrul procesului penal privindu-i pe Solomatin A. și Zavgorodnii Al. învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal săvîrșite la 30 martie 2000 în s. Roșu din r-nul Cahul asupra lui Mustață S., Chiriac I. la ședința de judecată în Curtea de Apel Cahul pe cauza penală nr. 05-la-735-12082010 și în Judecătoria Cahul pe aceeași cauză, fiind audiat în calitate de martor, fiind prevenit de răspunderea penală în baza art. 312 Cod penal, pentru prezentarea cu bună știință a declarațiilor mincinoase și avînd scopul de a prezenta cu bună știință declarații mincinoase, a declarat că nu-i cunoaște pe inculpații Solomatin A. și Zavgorodnii Al., că în anul 2000 nu știa nimic despre arma cu țeva lisă ce aparținea tatălui său, Chiriac I., care se păstra la domiciliul său, că nu a văzut

niciodată arma dată și aceasta nu a fost luată de către Solomatin A. de la domiciliul său, că declarațiile date în calitate de martor în cadrul urmăririi penale nr. 2000150295, din 26 mai 2000 și, respectiv din 10 iunie 2000, precum și în cadrul confruntărilor cu bănuții Basarab V. și Pavlenco D., sunt false și au fost date sub influența psihică a colaboratorilor de poliție din cadrul CPR Cahul exercitată asupra lui.

Starea de fapt, expusă anterior, a fost probată prin declarațiile inculpatului, declarațiile martorilor, procese-verbale de confruntare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal - declarații mincinoase, adică *prezentarea cu bună știință a declarației mincinoase de către martor, dacă această acțiune a fost săvârșită în cadrul judecării cauzei în instanța de judecată*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Talambuța L. în numele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Chiriac I., din motiv că există circumstanțe care exclud răspunderea penală împotriva acestuia.

Apelantul în argumentarea cererii a menționat că probele puse la baza sentinței de condamnare nu dovedesc vinovăția lui Chiriac I. de săvârșirea infracțiunii imputate, iar sentința a fost bazată pe presupuneri și interpretări eronate ale instanței de fond. Din atare considerente, apelantul a solicitat să fie dată o nouă apreciere probatoriului administrat, iar inculpatul să fie achitat, întrucât partea acuzării nu a adus probe ce ar demonstra indubitabil vinovăția lui.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2014, pronunțată integral la 03 noiembrie 2014, apelul avocatului Talambuța L. declarat în numele inculpatului Chiriac I. a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei adoptate, a menționat că criticele apelantului privitor la achitarea inculpatului și aprecierea eronată a probelor dată de prima instanță sunt nefondate, iar urmărirea penală și judecarea cauzei de către instanța inferioară s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu au fost constatate încălcări care ar atrage nulitatea actelor procedurale efectuate.

Mai mult, instanța de apel a conchis că starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, iar sentința cuprinde elementele definiției prevăzute de art. 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală. Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, au fost obținute legal, sunt admisibile și au fost apreciate conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată, s-a menționat că criticile cu privire la aprecierea probelor efectuată de instanța de judecată exprimă opinia subiectivă a apelantului, care nu are suport legal, în sensul de a da o nouă apreciere probelor puse la baza recunoașterii vinovăției inculpatului în vederea achitării acestuia.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Talambuța L. în numele inculpatului a declarat recurs ordinar solicitând casarea acesteia și trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, din motiv că instanța ar fi admis o eroare gravă de fapt, care nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În esență, recurentul în cererea de recurs menționează că instanța de apel la examinarea apelului depus de către partea apărării a ignorat prevederile legale și nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate în apel, limitându-se doar la expresii generale precum că apelul este nefondat, iar vinovăția lui Chiriac I. se confirmă prin probe admisibile și veridice administrate legal de către organul de urmărire penală, cercetate și verificate de instanța de judecată.

Din aceste considerente, apărătorul consideră că la etapa judecării apelului a fost încălcat principiul prezumției nevinovăție în privința inculpatului. În afară de aceasta, instanța de apel a ignorat argumentul apelantului precum că instanța de fond nu a stabilit motivul săvârșirii infracțiunii, prin ce a încălcat cerințele care sunt obligatorii la pronunțarea unei sentințe de condamnare, stipulate în art. 394 Cod de procedură penală.

De asemenea, s-a făcut referire și la acea că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel au admis o eroare gravă de fapt, întrucât în hotărârile judecătorești adoptate nu este indicată data comiterii infracțiunii de către Chiriac I. în Judecătoria Cahul, când el ar fi dat declarații false fiind audiat în calitate de martor.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, acuzatorul de stat a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către apărătorul inculpatului menționând că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece criticele recurentului nu au fost argumentate conform exigențelor stipulate de art. 427 din Codul de procedură penală, mai mult ca atât recurentul în cererea sa se referă la chestiunea de apreciere a probelor.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat și expune următoarele considerente în vederea susținerii acestei statuări.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute exhaustiv de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din conținutul recursului declarat rezultă că recurentul invocă ca temei de drept eroarea prevăzută de pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală. Pct. 6) menționat, stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În esență, lecturînd textul recursului declarat putem conchide că apărătorul Talambuța L. consideră că instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra tuturor motivelor invocate de partea apărării la etapa judecării apelului și în particular asupra faptului că, în cauza deferită judecării instanța de fond nu a stabilit care a fost motivul săvârșirii infracțiunii de către inculpat, nu au fost apreciate declarațiile martorului Chiriac I., tatăl inculpatului, nu a fost verificată versiunea înaintată de inculpat cu privire la nevinovăția sa.

Însă, verificînd materialele dosarului în raport cu criticele enunțate, Colegiul penal conchide că la judecarea apelului instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă privitor la menținerea condamnării inculpatului în baza art. 312 alin. (1) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept stabilite în speța dată.

Prin urmare, cu referire la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la adoptarea soluției expuse în pct. 4 din prezenta decizie.

Mai mult, din materialele dosarului rezultă, că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinenței și concludenței, atît cele ale apărării, cît și cele ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția inculpatului Chiriac I., de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, să fie una legală și întemeiată.

Cît privește critica subsidiară invocată de recurent precum că instanța de apel la judecarea apelului declarat de partea apărării nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, Colegiul penal menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atîta timp cît sunt valorificate toate

aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 312 alin. (1) Cod penal, adică prezentarea cu bună știință a declarației mincinoase de către martor.

În continuare, privitor la alegațiile apărătorul ce țin de achitarea inculpatului, Colegiul penal făcând o analiza minuțioasă a materialelor cauzei, constată că acestea sunt vădit nefondate, iar instanța de apel corect și-a motivat soluția de respingere a argumentelor invocate de apărător sub acest aspect.

Pe această linie de considerente, la raționamentele expuse de instanța de apel în vederea respingerii apelului, Colegiul penal mai relevă următoarele argumente în susținerea acestei statuări.

În primul rând pornind de la prevederile art. 52 Cod penal, menționăm că se consideră componentă de infracțiune totalitatea semnelor obiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Lipsa unei părți componente ale infracțiunii echivalează cu lipsa elementelor constitutive a infracțiunii, iar în condițiile când din învinuirea adusă lipsesc caracteristici care sînt obligatorii pentru componenta de infracțiune, instanța de judecată va ajunge la concluzia de a pronunța o hotărîre de achitare în privința persoanei puse sub învinuire.

Potrivit hotărîrilor judecătorești contestate, instanțele ierarhic inferioare au constatat vinovăția lui Chiriac I. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, adică *prezentarea cu bună știință a declarației mincinoase de către martor, dacă această acțiune a fost săvîrșită în cadrul judecării cauzei în instanța de judecată.*

Astfel, obiectul juridic al infracțiunii respective îl constituie relațiile sociale privitoare la activitatea de aflare a adevărului în procesul înlăptuirii justiției, relații puse în pericol prin acordarea declarațiilor mincinoase.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 312 Cod penal, constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiune, și anume, prezentarea declarației mincinoase de către martor sau parte vătămată, prin care se denaturează adevărul, astfel creîndu-se condiții pentru comiterea de erori judiciare, pentru aprecierea incorectă a circumstanțelor cauzei, pentru tragerea la răspundere penală sau contravențională a unei persoane nevinovate.

Subiectul infracțiunii nominalizate poate fi persoana fizică responsabilă care la momentul săvîrșirii infracțiunii a atins vîrsta de 16 ani și are una din calitățile procesuale, fie de martor sau parte vătămată, fie de specialist sau expert.

Latura subiectivă a infracțiunii analizate se caracterizează prin intenție directă, adică făptuitorul cu bună știință prezintă o declarație mincinoasă pentru a acuza pe

cineva de săvârșirea unei infracțiuni sau a duce în eroare organele de drept cu privire la săvârșirea unei infracțiuni.

Din materialele cauzei rezultă că inculpatul, la 30 martie 2011 în cadrul procesului penal în privința lui Solomatin A. și Zavgorodnii Al. desfășurat în ședința de judecată din Curtea de Apel Cahul pe cauza penală nr. 05-la-735-12082010 și la etapa judecării cauzei și în Judecătoria Cahul, fiind audiat în calitate de martor și fiind preîntâmpinat în baza art. 312 Cod penal de răspunderea penală în caz de acordare a declarațiilor mincinoase, avînd scopul de a prezenta cu bună știință declarații mincinoase, a afirmat că nu-i cunoaște pe inculpații Solomatin A. și Zavgorodnii Al., că în anul 2000 nu știa nimic despre arma cu țeava lisă ce aparținea tatălui său, Chiriac I., care se păstra la domiciliul său, că nu a văzut niciodată arma dată și aceasta nu a fost luată de către Solomatin A. de la domiciliul său, că declarații date în calitate de martor în cadrul urmăririi penale nr. 2000150295, la data de 26 mai 2000 și, respectiv la 10 iunie 2000, precum și în cadrul confruntărilor cu bănuții Basarab V. și Pavlenco D., sunt false și au fost date sub influența psihică a colaboratorilor de poliție din cadrul CPR Cahul exercitată asupra sa.

Față de cele ce preced și contrar celor susținute de inculpat, Colegiul penal menționează că din probele administrate în cauză se conchide că afirmațiile lui Chiriac I. nu corespund adevărului, iar susținerea poziției de nevinovăție este apreciată ca o tactică a apărării, luată în vederea absolvirii de răspundere penală pentru cele comise de către inculpat.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recurs privitor la chestiunea de apreciere a probelor, Colegiul penal amintește că la etapa judecării recursului ordinar nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decît cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond și de apel.

Mai mult, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la această etapa instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în cauză.

Totodată, Colegiul penal pe această linie de considerente specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decît cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal verificând materialele dosarului specifică că, judecând apelul, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă de menținere a sentinței în privința lui Chiriac I..

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind motivată, mai mult, instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelant, a apreciat just probatoriul administrat, specificînd motivele pe care și-a întemeiat soluția de respingere a apelului ca nefondat, iar critiquele din recursul declarat de partea apărării în acest aspect, sunt vădit neîntemeiate.

Pe cale de consecință, se reiterează că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală, argumentată și întemeiată.

În virtutea considerentelor expuse constatînd că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de fond și cea de apel în privința inculpatului Chiriac I., nefiind identificată de instanța de recurs prezența erorii judiciare prevăzute de pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal consideră ca recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

9. Pentru toate considerentele de fapt și de drept expuse în prezenta decizie, în temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Talambuța Leonid în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2014, în cauza penală privindu-l pe Chiriac Ivan Ivan, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 19 februarie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma